

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01601, тел. (044) 254-93-33, gsu@police.gov.ua

ПОВІДОМЛЕННЯ
про зміну раніше повідомленої підозри

місто Київ

14 березня 2024 року

Старший слідчий в особливо важливих справах Головного слідчого управління Національної поліції України майор поліції Зарудня Лада Борисівна, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 1202400000000414 від 21.02.2024 та встановивши наявність достатніх доказів для зміни раніше повідомленої підозри та повідомлення про підозру особи у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-279 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Шевченка Ярослава Андрійовича,
21.07.2000 року народження, громадянина
України, українця, уродженця м. Бердянськ
Запорізької області, зареєстрованого за
адресою: Запорізька область, м. Бердянськ,
вул. Радянська, 21,

про те, що він підозрюється у:

- державній зраді, тобто у діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: переході на бік ворога в період збройного конфлікту, наданні іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчиненому в умовах воєнного стану, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення:

Так, 24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН входять Україна, російська федерація (далі – рф) та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН, усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями: № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, та № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить Визначення агресії, – установлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено, що ознаками агресії є застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави, застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року (далі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і рф.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року рф, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та російською федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 року (ратифікований РФ 22 квітня 2004 року), сторонами серед іншого підтверджено межі території України, у тому числі із включенням Запорізької області і зокрема м. Бердянськ, як суверенної території України.

Рішенням Конституційного Суду України від 11.07.1997 № 3-зп зазначено, що засади конституційного ладу в Україні закріплені у розділах I, III та XIII Основного Закону України – Конституції України.

Зокрема положеннями статей 1 та 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною.

Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російської федерацією 1997 року та іншими міжнародно-правовими актами, є окупацією частини території суверенної держави Україна і міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

Статтею 73 Конституції України закріплено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Упродовж 2013 року у зв'язку з демократичними процесами, які відбувалися на території України, у представників влади рф та службових осіб з числа керівництва збройних сил російської федерації (далі – ЗС рф), досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, виник злочинний умисел на вчинення протиправних дій, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України, зміну меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Мотивами зазначеного умислу стали євроінтеграційний курс розвитку України, підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, які були розцінені представниками влади і ЗС рф як безпосередня загроза економічним та геополітичним інтересам рф, що сприятиме втраті впливу над політичними процесами в Україні та позбавить контролю над її економічною діяльністю, призведе до поглиблення співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації та можливої денонсації угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту рф на території України – в АР Крим та м. Севастополі.

Свою злочинну мету співучасники з числа представників влади та ЗС рф вирішили досягти шляхом розв'язання та ведення агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів і військовослужбовців ЗС рф, у тому числі дислокованих на підставі міжнародних угод на території АР Крим і м. Севастополя, а також залучення до виконання злочинного плану інших осіб, у тому числі громадян України та рф, створення і фінансування не передбачених законом збройних формувань та вчинення інших злочинів.

При цьому вони усвідомлювали, що такі протиправні дії призведуть до порушення суверенітету і територіальної цілісності України, незаконної зміни меж її території та державного кордону, заподіяння значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, передбачали і прагнули їх настання.

З метою реалізації вказаного умислу впродовж 2013 року на території рф службові особи Генерального штабу збройних сил російської федерації (далі – ГШ ЗС рф), на виконання наказів та під безпосереднім керівництвом представників влади та службових осіб ЗС рф, досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, розробили злочинний план, яким передбачалося досягнення військово-політичних цілей рф, які, на думку співучасників, були прямо пов'язані з необхідністю незаконної окупації та подальшої анексії АР Крим, м. Севастополя та південно-східних регіонів України та, поряд із застосуванням політичних, дипломатичних, економічних та інформаційних заходів, використання протестного потенціалу населення південно-східних регіонів України для організації сепаратистських референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

Ураховуючи, що територія АР Крим та м. Севастополя мала найбільше військово-стратегічне значення для представників влади та ЗС рф серед інших територій України, які були об'єктом їх злочинного посягання, а також те, що на вказаній території дислокувалися підрозділи Чорноморського флоту російської федерації (далі – ЧФ рф), це сприяло найбільш прихованому використанню регулярних військ ЗС рф поряд з іншими елементами гібридної війни, а тому ведення гібридної війни проти України співучасники злочинного плану вирішили розпочати на території півострова Крим.

Для ефективної реалізації плану вирішено залучити військовослужбовців ЗС рф, співробітників інших силових відомств рф, представників влади, інших громадян рф та України. Крім того, з цією ж метою, представниками влади рф створено та озброєно іррегулярні незаконні збройні формування, озброєні банди та групи найманців, якими керували офіцери спецслужб і ЗС рф.

Так, починаючи з 20 лютого 2014 року для реалізації вищезазначеного умислу, з метою блокування та захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури для забезпечення військової окупації та подальшої анексії рф території АР Крим і м. Севастополя, на територію суверенної держави Україна, а саме АР Крим і м. Севастополь, здійснено вторгнення військовим, морським та повітряним транспортом окремих підрозділів ЗС рф.

У подальшому військовослужбовцями ЗС рф здійснено захоплення будівель центральних органів влади АР Крим та встановлено контроль над їхньою діяльністю з метою забезпечення прийняття вигідних та необхідних для рф рішень. Крім того здійснено блокування автошляхів, захоплення аеропортів та транспортних підприємств, військових частин ЗС України, пошкодження та знищення військового майна, що має важливе оборонне значення для України.

Відтак всупереч міжнародному правопорядку, з нехтуванням державного суверенітету та територіальної цілісності України, починаючи з 20 лютого 2014 року, представниками влади рф і службовими особами ЗС рф розпочато збройне вторгнення регулярних військ рф на територію України з метою зміни меж території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України, та військової окупації території АР Крим і м. Севастополя.

Також представниками влади і ЗС рф вчинялися дії щодо зміни меж території та державного кордону України на іншій території України.

Так, вказаними особами у березні – квітні 2014 року організовувалися та проводилися антиурядові протестні акції, найбільш масові з яких – у Луганській, Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Херсонській та Одеській областях з метою поширення сепаратистських проросійських гасел та здійснення силового захоплення адміністративних будівель органів державної влади для послідувочої організації незаконних референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

З метою гарантованого досягнення указаних цілей та створення видимості того, що в Україні триває внутрішній конфлікт, представники влади та ЗС рф вирішили створити на її території терористичні організації, які поряд із

основною функцією – здійснення терористичної діяльності, створювали враження діяльності в межах Донецької та Луганської областей опозиційних сил, які нібито від імені та за цілковитої підтримки місцевого населення відстоюють їх право на самовизначення та незалежність, що прямо суперечить Конституції України та нормам міжнародного права.

Так, під безпосереднім керівництвом та контролем невстановлених на цей час представників влади та ЗС рф, 07 квітня 2014 року на території Донецької області України створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року на території Луганської області України – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Контроль та координація діяльності цих терористичних організацій, як і їх фінансове та матеріальне забезпечення, у тому числі зброєю, боєприпасами, військовою технікою, здійснюється представниками влади та ЗС рф.

Основними завданнями учасників указаних терористичних організацій є насильницьке повалення конституційного ладу, захоплення державної влади в Україні, зміна меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, шляхом застосування зброї, вчинення терористичних актів – здійснення вибухів, підпалів та інших дій, які створюють небезпеку для життя та здоров'я людини, загрозу заподіяння значної майнової шкоди та настання інших тяжких наслідків.

Незаконні збройні формування терористичних організацій «ДНР» і «ЛНР», іррегулярні збройні формування рф та військовослужбовці ЗС рф чинять збройний опір Україні у відновленні територіальної цілісності та забезпеченні правопорядку, при цьому учасники політичного блоку вказаних терористичних організацій, за підтримки та сприяння представників влади рф під виглядом органів державної влади, створили окупаційні адміністрації російської федерації, які забезпечують подальшу окупацію та здійснюють управління вказаними територіями на місцевому рівні.

Оскільки окупація АР Крим і м. Севастополя, частини Донецької і Луганської областей України не принесла бажаних результатів у вигляді встановлення впливу над політичними та економічними процесами в Україні, відмови від співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації, та відмови від євроінтеграційного курсу розвитку країни, вищим політичним і військовим керівництвом рф вирішено перейти до наступного етапу збройної агресії проти України, розв'язаної ще з лютого 2014 року, а саме до повномасштабного вторгнення на територію України із застосуванням ЗС рф та інших воєнізованих формувань рф.

З листопада 2021 року представники влади та ЗС рф, з метою підготовки до повномасштабного нападу на Україну, організували перекидання підрозділів ЗС та інших військових формувань рф до кордонів України, що пояснювалося запланованими спільними російсько-білоруськими навчаннями «Союзна рішучість-2022», які розпочалися 10 лютого 2022 року.

Станом на 8 лютого 2022 року вздовж усього кордону з Україною з боку рф, республіки білорусь та тимчасово окупованих територій України зосереджено 140 тис. військових рф, включаючи повітряний та морський компонент.

З метою створення приводів для ескалації воєнного конфлікту і здійснення спроби виправдання своєї агресії перед громадянами російської федерації та світовою спільнотою, представниками влади та ЗС рф розроблено окремий план, який передбачав вчинення дій, спрямованих на введення в оману і залякування громадян рф та мешканців тимчасово окупованих територій України, а також вчинення провокацій, які полягали у імітації нападів і вогневих ударів, вчинених нібито підрозділами ЗС України по території рф та тимчасово окупованим територіям України.

Одночасно із зазначеним передбачалося визнання керівництвом рф «Донецької народної республіки» і «Луганської народної республіки» незалежними державами та отримання від них звернення з запитом про надання військової підтримки, яка викликана нібито агресією Збройних Сил України.

На виконання зазначених намірів, 15 лютого 2022 року Державна дума російської федерації звернулася до президента російської федерації з проханням визнати незалежність «самопроголошених Донецької та Луганської народних республік».

18 лютого 2022 року керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей повідомлено про проведення евакуації місцевого населення тимчасово окупованих територій України до Ростовської області, що пояснювалося вигаданими застереженнями про те, що Збройні Сили України мають намір атакувати тимчасово окуповані території та здійснити їх силове повернення під контроль України.

19 лютого 2022 року вказаними особами було оголошено так звану загальну мобілізацію жителів тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей.

21 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до президента російської федерації з проханням визнати незалежність так званих Донецької та Луганської народних республік.

В цей же день, президент російської федерації скликав позачергове засідання ради безпеки російської федерації, де обговорено питання щодо доцільності визнання незалежності Донецької та Луганської народних республік.

Службові особи з числа вищого керівництва рф, які входять до складу ради безпеки рф, публічно підтримали звернення Державної думи рф та заявили про необхідність визнання президентом рф незалежності «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки».

Цього ж дня президент російської федерації підписав указ про визнання незалежності Донецької народної республіки та Луганської народної республіки.

При цьому, всупереч наведеним вище нормам президент російської федерації, а також інші представники влади російської федерації, діючи всупереч вимогам п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням

України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй і Декларацій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), продовжили планування, підготовку та розв'язання агресивної війни проти України.

З цією метою 22 лютого 2022 року президент російської федерації підписав з керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей договори про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу, які в той же день ратифіковані Державною думою та радою федерації рф.

В цей же день президент російської федерації, реалізуючи злочинний план, з метою надання видимості законності дій по нападу на Україну, направив до ради федерації рф звернення про використання збройних сил рф за межами рф, яке було задоволено.

23 лютого 2022 року керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей звернулися до президента російської федерації з проханням надати допомогу у відбитті надуманої ними воєнної агресії «українського режиму щодо населення» так званих Донецької та Луганської народних республік.

24.02.2022 президент російської федерації оголосив про своє рішення почати військову операцію в Україні, після чого був відданий наказ на вторгнення підрозділів збройних сил російської федерації на територію України.

Після того, 24.02.2022 на виконання вищевказаного наказу, військовослужбовці збройних сил російської федерації шляхом збройної агресії, незаконно вторглися на територію України, перетнувши лінію державного кордону України, розташовану в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, інших областях та шляхом застосування зброї здійснили напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, житлові масиви та інші цивільні об'єкти, а також здійснили окупацію частини території України, чим вчинили дії на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжується до теперішнього часу та призводить до тяжких наслідків.

Указані дії супроводжуються бойовим застосуванням авіації, артилерійськими та ракетними ударами, а також застосуванням броньованої техніки та іншого озброєння. При цьому вогневі удари здійснюються по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, у тому числі дітей, отримання ними тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури.

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» у зв'язку з військовою агресією російської федерації

проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який в подальшому було неодноразово продовжено.

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України» від 24.11.2021 № 2469-VIII воєнний конфлікт – це форма розв'язання міждержавних або внутрішньодержавних суперечностей із двостороннім застосуванням воєнної сили; основними видами воєнного конфлікту є війна та збройний конфлікт.

Пунктом четвертим ч. 1 ст. 1 Закону визначено, що державна безпека – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз невоєнного характеру.

Так, у невстановлені досудовим розслідуванням дату та час, громадянин України Шевченко Ярослав Андрійович, 21.07.2000 р.н., перебуваючи у невстановленому досудовим розслідуванням місці на території м. Бердянськ Запорізької області, достовірно володіючи інформацією, що з 24 лютого 2022 року російською федерацією, а саме: підрозділами Збройних Сил та інших військових формувань російської федерації, здійснено широкомасштабне вторгнення на територію суверенної держави Україна та розуміючи, що вчиняються дії, направлені на зміну меж території України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, свідомо та добровільно прийняла рішення в умовах воєнного стану перейти на бік ворога, тобто на сторону Збройних Сил російської федерації, з метою вчинення дій на шкоду державній безпеці України, а також надавати представникам російської федерації допомогу в проведенні підривної діяльності проти України.

Наприкінці лютого 2022 року м. Бердянськ Запорізької області було окуповано військовослужбовцями Збройних Сил російської федерації.

Згідно з листом Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції України з 28.08.2020 по 12.01.2021 Шевченко Я.А. обіймав посаду поліцейського сектору реагування патрульної поліції № 1 Бердянського ВП ГУНП в Запорізькій області, з 12.01.2021 по 23.05.2022 Шевченко Я.А. обіймав посаду поліцейського відділу реагування патрульної поліції Бердянського РВП ГУНП в Запорізькій області.

Відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», правоохоронні органи - це органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, Бюро економічної безпеки України, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Наказом № 688 о/с від 23.05.2022 на підставі п. 6 ч. 1 ст. 77 Закону України «Про Національну поліцію» (у зв'язку із реалізацією дисциплінарного стягнення

у вигляді звільнення зі служби, накладеного відповідно до Дисциплінарного статут Національної поліції України) Шевченка Я.А. звільнено зі служби в поліції.

Таким чином, Шевченко Я.А. до 23.05.2022 був службовою особою – працівником правоохоронного органу.

Згідно зі ст. 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський зобов'язаний:

- 1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;
- 2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;
- 3) поважати і не порушувати прав і свобод людини;
- 4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;
- 5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- 6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

Поліцейський на всій території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій зобов'язаний вжити необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції.

Відповідно до ст. 64 Закону України «Про Національну поліцію» Шевченко Я.А. присягнув на вірність Українському народові та зобов'язався, усвідомлюючи свою високу відповідальність, вірно служити Українському народові, дотримуватися Конституції та законів України, втілювати їх у життя, поважати та охороняти права і свободи людини, честь держави, з гідністю нести високе звання поліцейського та сумлінно виконувати свої службові обов'язки.

Водночас, Шевченко Я.А. складеної ним присяги працівника поліції не дотримався та в умовах, коли Український народ героїчно протистоїть російському агресору, у порушення вимог ст. ст. 1, 2, 17 Конституції України, ст. ст. 2, 64 Закону України «Про Національну поліцію», зрадив українській державі та Українському народові, вчинивши злочин проти основ національної безпеки України за наступних обставин.

Положеннями статей 1 та 2 Основного Закону України – Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною,

соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. Відповідно до ч. 1 ст. 17, ч. 1 ст. 65 Конституції України захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України є справою всього Українського народу та обов'язком громадян України, а на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

У свою чергу, Шевченко Я.А., будучи громадянином України, перебуваючи на посаді поліцейського відділу реагування патрульної поліції Бердянського РВП ГУНП в Запорізькій області, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвого досвіду для розуміння факту захоплення та подальшого утримання рф території Бердянського району, зокрема м. Бердянська, та інших населених пунктів Запорізької області, усвідомлюючи проведення активної підривної діяльності проти України представниками спецслужб, правоохоронних та інших органів державної влади рф, бажаючи допомогти окупаційній адміністрації рф та зробити свій особистий внесок для утворення та функціонування на території Запорізької області та, зокрема, м. Бердянська, системи органів влади рф, у тому числі правоохоронної, з метою становлення і зміцнення окупаційної влади та недопущення контролю Української влади, в порушення вимог ст. 65 Конституції України, якою передбачено обов'язок громадян України щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, приблизно на початку березня 2022 року, але не пізніше 25 квітня 2022 року (більш точна дата та час невідомі), в період проведення військових дій на території Запорізької області, використовуючи теоретичні знання і практичні навички, отримані в Україні, перейшов на бік ворога, надавши добровільну згоду на співпрацю з окупаційною владою рф, після чого виконував вказівки і розпорядження керівників окупаційної адміністрації рф, надавав представникам окупаційної влади рф необхідну інформацію щодо особового складу Бердянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області, здійснював патрулювання території м. Бердянськ в лавах окупаційної поліції на службових автомобілях Бердянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області із видаленими знаками символіки Національної поліції України, усвідомлюючи, що в період збройного конфлікту, в умовах воєнного стану, вказане шкодить суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України.

Так, Шевченко Я.А. з власної ініціативи добровільно розпочав «службу» в підпорядкуванні окупаційної адміністрації рф, а саме у незаконно створеному органі - «народній міліції» м. Бердянськ, завдаючи шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України.

Шевченко Я.А. проводив затримання осіб, перевірки та обшуки за місцем проживання громадян з метою виявлення осіб, що підтримують чинний уряд та намагаються у будь-який спосіб чинити перешкоди окупаційній владі, при цьому

використовуючи для вказаних цілей службові автомобілі та однострій поліції. Також Шевченко Я.А. здійснював свою діяльність спільно з так званими патрулями з числа представників збройних сил російської федерації та представників федеральної служби військ національної гвардії російської федерації (росгвардії), чим сприяв окупаційному режиму та організації стабільної соціальної та політичної діяльності тимчасово окупованого регіону. Крім того, Шевченко Я.А. надавав спеціальним службам російської федерації допомогу, яка полягає у інформуванні стосовно адрес та усунення перешкод у доступі до місць проживання у цьому населеному пункті осіб, що можуть чинити супротив чи створювати перешкоди окупаційній владі, в тому числі тих, що можуть мати вогнепальну зброю, брали участь у антитерористичній операції та операції об'єднаних сил на сході України.

Цими діями Шевченко Я.А. надав засоби та активне сприяння Російській Федерації, її збройним силам, представникам спеціальних служб, незаконним збройним чи воєнізованим формуванням, створеним на тимчасово окупованій території, а також представникам держави-агресора і вказаних формувань у вигляді окупаційних адміністрацій, та особам, що у будь-який спосіб співпрацюють з окупаційною владою та представниками військових формувань і спеціальних служб російської федерації, у веденні війни проти України, та вчиненні дій, спрямованих на посягання на суверенітет і територіальну цілісність України та повалення її конституційного ладу.

Таким чином встановлено достатньо доказів для підозри Шевченка Я.А. у державній зраді, тобто у діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: переході на бік ворога в період збройного конфлікту, наданні іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчиненому в умовах воєнного стану, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України.

Підозрюваному роз'яснені права і обов'язки, передбачені ст. 42 КПК України:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках,

передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави;

19) підозрюваний має також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

- 1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;
- 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Про підозру я повідомлений, суть підозри мені роз'яснена і зрозуміла. Повідомлення про підозру, пам'ятка про процесуальні права та обов'язки мені вручені, права підозрюваного оголошені і роз'яснені.

**Старший слідчий в особливо важливих справах
1-го відділу (розслідування злочинів,
скоєних проти особи) управління
розслідування особливо важливих
кримінальних проваджень
Головного слідчого управління
Національної поліції України**

Лада ЗАРУДНЯ

ПОГОДЖЕНО

**Прокурор у кримінальному провадженні –
прокурор першого відділу
управління процесуального керівництва
досудовим розслідуванням та підтримання
публічного обвинувачення Департаменту
нагляду за додержанням законів Національною
поліцією України та органами, які ведуть
боротьбу з організованою злочинністю,
Офісу Генерального прокурора**

Адріан ЛУПУ